

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

ORCID [0000-0001-5743-350X](https://orcid.org/0000-0001-5743-350X) Губіна С.І.

ORCID [0000-0001-6133-2656](https://orcid.org/0000-0001-6133-2656) Фрицюк В.А.

Традиційні ресурси, що працювали в аудиторному навчанні набули нового змісту в умовах дистанційної освіти, а звичні методи, прийоми та форми навчання часто стали просто недосяжними. Визначимо найбільш затребувані та актуальні для педагогів ресурси, що здатні оптимізувати роботу, модернізувати освітнє середовище в умовах дистанційної освіти.

Штучний інтеле́кт (ШІ, англ. artificial intelligence, AI) є розділом комп'ютерної лінгвістики та інформатики, який швидко розвивається, і зосереджується на розробці абсолютно нових продуктів, що можуть бути застосовані у різноманітних сферах діяльності людства.

Аналіз наукових пошуків засвідчив, що питанням штучного інтелекту та його застосування в освіті присвячено багато робіт науковців як за кордоном (Уттерберг, Моден, Марі, Хамаль, Уссама, Ель Фаддулі та Мулай Хачем Алауї Харуні), так і в Україні (Баніт О., Баранов О.).

Вже майже три десятки років існує специфічний напрям вивчення досягнень застосування штучного інтелекту в освіті (AIED), вченими обговорюються такі речі, як завдання, методологія, приклади застосування та проблеми AI [2]. Вченими активно вивчається питання, як буде відбуватися саморегуляція у галузі мотивації, комунікації у середовищах із залученням штучного інтелекту [4].

Достатньо цікавим та перспективним напрямком є розвиток індивідуальних траєкторій навчання, що дозволить здобувачам освіти успішно опановувати навички та знання під контролем та регуляцією штучного інтелекту, використовуючи його для підтримки активного бажання навчатися відповідно до дидактичного принципу поступовості.

Існує багато нових задач у створенні освітніх середовищ для персоналізації навчання, мобільного гнучкого навчання, розробки освітніх дидактичних ігор та дидактичної симуляції. Активно створюються практичні кейси та курси для використання в освіті. Дослідники цієї проблематики приділяють багато уваги емоційним та соціальним галузям застосування штучного інтелекту [3].

За останні роки широкоживаними та звичними стали такі послуги, що забезпечуються цифровими алгоритмами та системами, як Google Translate, Siri і Google Assistant, а створені, на основі штучного інтелекту від Google чат-боти ChatGPT Bard можуть швидко надавати відповіді на будь-які запитання, пояснення, робити наведення прикладів, написання віршів чи оповідань і узагальнень тексту. Візуальні послуги, створені на основі текстів, будь-якою мовою, сьогодні також дуже розвинені. Приклади інструментів, які

дозволяють вводити текст для створення реалістичних зображень, включають Stable Diffusion та Imagen: Text-to-Image Diffusion Models [1].

У роботі педагога штучний інтелект не тільки допоможе створювати презентації на задану тематику, а і виконати ще багато допоміжної роботи [2]. Так можливо створювати тестові завдання на основі запропонованого контенту з однією правильною відповіддю на вибір, для організації роботи здобувачів освіти або викладача можливо створення чек-листів. Педагог може за допомогою ШІ згенерувати текст для слайдів презентації, створити таблицю, флешкарти за вказаною темою. Сучасні можливості дають цифровому засобу генерувати ідеї проєктів на запропоновану тематику, обираючи можливі варіанти за ключовими словами.

Якщо говорити про роботу з медіа, яка завжди забирає багато часу педагога під час підготовки до заняття, штучний інтелект може згенерувати зображення у притаманному йому стилі за заданою темою, трансформувати скан-копію чи фото сторінки в текст, що піддається редагуванню. Саме за допомогою цифрових застосунків педагог може видалити фон зображення, вибрати текст з відео та перекласти чи озвучити текст. Цікавими є симуляції розмови з видатними діячами минулого або сьогодення.

Креативний педагог, використовуючи поради двомовного (українська, англійська) «Персонального помічника вчителя», інноваційного інструменту, розробленого на основі штучного інтелекту, може ефективно організувати роботу з медіа, створювати завдання та вправи, пропонуючи здобувачам освіти шукати помилки у пропозиціях ШІ, перекладати тексти, створювати візуальний контент та створювати тестові завдання, мотивувати до вивчення освітніх тем.

На нашу думку, штучний інтелект є важливим інструментом в освіті, який спроможний допомогти викладачеві, але ні в якому разі не здатен замінити його. В умовах дистанційного навчання застосування цифрових засобів, а особливо використання штучного інтелекту у професійній діяльності та особистісному розвитку є незаперечним.

Література

1. Баніт О. Цифрова трансформація корпоративної освіти: вітчизняний і зарубіжний досвід. Collection of Materials and Abstracts of Reports of the Round Table of the Department of Scientific Information and Analytical Support of Education of the V. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine. Vinnytsia : TVORY, 2023. 89 p. URL:<http://dnrb.gov.ua/wpcontent/uploads/2023/06/VNIASO-Round-Table-17052023>
2. Баранов О. А. Визначення терміну “штучний інтелект”. Інформація і право. 2023. №. 1 (44). С. 32-49. URL: <http://il.ippi.org.ua/article/view/287537>
3. Губіна С. І. Основи педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти: методичні рекомендації. Вінниця, 2018. 64 с.

4. Oliinyk T., Mishchenko O., Ievliev O., Saveliev D., Hubina S. Inclusive education in Ukraine: conditions of implementation and challenges. *Cadernos de Educação, Tecnologia e Sociedade*. 2023. Vol. 16. No. se2. P. 50-62. URL: <https://www.brajets.com/index.php/brajets/article/view/1286>